

Fælles erhvervspolitik - et kreativt afsæt for vækst!

INDHOLD

Forord.....	3
Indledning.....	4
Ydre rammebetingelser	6
Erhvervspolitikken temaer.....	9
Attraktiv erhvervsservice	10
Det kreative erhvervsliv	12
Internationalt indblik og udsyn.....	14
Uddannelse – en forudsætning for vækst!	16
Arbejdskraft – en investering i fremtiden	18

FORORD

Vi har i Viborg Kommune et rigtig godt udgangspunkt for at skabe vækst. De seneste år er antallet af nye arbejdspladser vokset markant, og nye uddannelses- og vidensinstitutioner er skudt op samtidig med, at vi er blevet betydeligt flere borgere i kommunen.

Hertil kommer, at vi har en central beliggenhed midt i den midtjyske region og midt i Jylland. Beliggenheden gør, at vi inden for en time kan komme til Århus, Aalborg og en lang række af de store provinsbyer – og at de omvendt kan komme til os! De lokale virksomheder har med andre ord et stort arbejdskraftopland at tiltrække medarbejdere fra, og transporttiden til mange potentielle kunder og samarbejdspartnere er begrænset.

Vi vil naturligvis udnytte det gode udgangspunkt i bestræbelserne på at skabe vækst i Viborg Kommune! Men det hører også med til historien, at den nuværende finansielle krise skaber betydelige udfordringer for vores virksomheder og medarbejdere. Udfordringer der bedst løses ved, at vi skaber gode betingelser for det eksisterende erhvervsliv, at vi tænker nyt og kreativt og ikke mindst, at vi alle trækker i samme retning.

Viborg Kommune og samarbejdspartnerne i VIBORGegens Erhvervsråd, ViborgEgnens Uddannelsesråd, Turistforeningen for Viborg & Omegn og ViborgEgnens Handelsråd er derfor stolte over at præsentere en fælles erhvervs politik, der dels er resultatet af et tæt samarbejde, og dels markerer vores fælles mål – at skabe gode udviklingsmuligheder for erhvervslivet og uddannelsesmiljøerne i Viborg Kommune.

Erhvervspolitikken har to overordnede sigtepunkter. Det første er at sikre en god service til de mange eksisterende virksomheder, der er hele fundamentet i vores erhvervsstruktur, og de iværksættere, som har mod på at etablere en ny virksomhed.

Det andet sigtepunkt består i at levere et klart bud på, hvordan det lokale erhvervsliv rustes bedst muligt til fremtiden. Vores afsæt er her de styrkepositioner, som vi har i form af vores internationale orientering, vores mangfoldige og kreative erhvervsliv og vores dynamiske uddannelses- og vidensmiljøer. Tanken er, at vi ved at koble de tre styrkepositioner tæt sammen skaber enestående muligheder for at udvikle nye produkter, nye afsætningskanaler og nye synergier i samspillet mellem erhverv og uddannelse.

Vi håber, at erhvervspolitikken kombineret med et tæt samarbejde mellem kommunen, erhvervslivet og uddannelsesmiljøet vil understøtte Viborg Kommunes vision og skabe "Vilje, Vækst og Velfærd!"

På vegne af

- VIBORGegens Erhvervsråd,
- ViborgEgnens Uddannelsesråd,
- Turistforeningen for Viborg & Omegn,
- ViborgEgnens Handelsråd og
- Viborg Kommune.

Johannes Stensgaard
Borgmester

INDLEDNING

Formål

Den fælles erhvervs politikens overordnede formål er at bidrage til nogle attraktive rammebetingelser, der skaber gode udviklingsmuligheder for lokale iværksættere og virksomheder inden for alle brancher.

En fokuseret og målrettet indsats er ligeledes en helt central forudsætning for et velfungerende erhvervsliv. Et andet formål bliver på den baggrund at udnytte Viborg Kommunes potentialer - mere konkret det kreative erhvervsliv og det internationale udsyn og indblik samt det veludbyggede uddannelsessystem - som et afsæt for den fremtidige udvikling af erhvervslivet.

Viborg Kommune står endelig - i lighed med det øvrige Danmark og Europa - i en situation, hvor arbejdskraften i fremtiden forventes at blive knap. Politikens tredje væsentlige formål er at forholde sig til og ikke mindst at finde kvalificerede løsninger på denne fælles udfordring.

Den fælles erhvervs politik har en bred berøringsflade. Det illustreres ved, at den er målrettet virksomheder og iværksættere inden for de traditionelle erhverv, handelsstanden og turismen, de mange medarbejdere på lokale virksomheder såvel som det uddannelsesmiljø, der i stadig større udstrækning er en forudsætning for erhvervslivets udvikling og vækst.

Viborg i vækst!

Viborg er en kommune i vækst! Det afspejles ved, at befolkningen de seneste syv år er vokset med 5.000 personer, så der ved indgangen til 2009 var knap 93.000 indbyggere i kommunen.

Erhvervslivets vækst kommer til udtryk ved:

- at antallet af arbejdspladser er steget med knap 3.900 i perioden 2006-2008.
- at langt flere personer fra andre kommuner tager til Viborg Kommune for at arbejde end omvendt (nettoindpendling på 3.900 personer pr. 1. januar 2008).
- at beskatningsgrundlaget - også set i forhold til landsgennemsnittet - er stigende.
- at Viborg Kommune i 2007-2008 har solgt 650.000 m² erhvervsgrund.

Også uddannelsesmiljøet gennemgår en perspektivrig udvikling. Denne udvikling resulterer konkret i en ny uddannelsesby, der i 2010 samler et væld af uddannelser på Kaserneområdet i Viborg, etablering af nye uddannelses tilbud indenfor eksempelvis de virtuelle uddannelser samt opførelse af Naturvidenskabernes Hus, der står færdig i andet halvår af 2009.

De seneste års positive udvikling er ikke en garanti for, at væksten fortsætter de kommende år. Det er derfor - ikke mindst i lyset af den nuværende finansielle krise i den globale økonomi og fremtidens formodede mangel på arbejdskraft - nødvendigt, at Viborg Kommune i samspil med erhvervslivet gør en særlig indsats for, at det også fremover er attraktivt at etablere og udvikle virksomheder i Viborg Kommune.

Erhvervs politikens afsæt

Visionen og udviklingsstrategien for Viborg Kommune udstikker rammerne for den fælles erhvervs politik.

Visionen

Viborg Kommune – Vilje, Vækst og Velfærd markerer med følgende citat forventningerne til udviklingen af Viborg Kommune.

”Midt i Jylland ligger Viborg i vækst. Vi har et dynamisk og varieret erhvervsliv, spændende og kreative uddannelser og videntcentre, et levende kulturliv, en enestående natur og en spændende historie.”

Det er mere konkret visionen, at:

- Viborg Kommune er et af Jyllands stærke vækstområder. Væksten bliver skabt af aktive borgere, erhvervslivet og foreningslivet.
- Viborg er en kommune med gode muligheder for at bo, uddanne sig og arbejde. Derfor er kommunen også attraktiv for nye borgere og virksomheder.

Visionens fokuspunkter

Et attraktivt erhvervmiljø i konstant udvikling

Det gør vi ved at understøtte erhvervslivets vækstvilkår og stimulere erhvervs klimaet. Samtidig videreudvikles den lokale erhvervs-service med attraktive lokaliseringsmuligheder, så den bliver en af landets mest professionelle, nytænkende og effektive.

Et dynamisk forsknings- og uddannelsesmiljø

Det gør vi ved at understøtte eksisterende og tiltrække ny forskning og nye uddannelser til Viborg-egnen – og ved at opbygge og vedligeholde tætte bånd mellem erhvervslivet, uddannelsesinstitutionerne og kommunen. I fællesskab skaber vi gode betingelser for det kreative og aktive forsknings- og uddannelsesmiljø.

Udviklingsstrategiens indsatsområder

Udviklingsstrategien udpeger en række indsatsområder, der vedrører den videre udvikling af Viborg Kommune, eksempelvis i relation til erhvervslivet og uddannelsesmiljøet. Det fremgår mere konkret, at Byrådet:

- i samarbejde med erhvervslivet vil synliggøre de kvaliteter, Viborg Kommune har med hensyn til erhverv og bosætning.
- i samarbejde mellem kommune og erhvervsliv vil sikre hurtig og professionel erhvervs-service og i samarbejde med relevante aktører udvikle miljøet for iværksætteri, vidensdeling og netværksdannelse.
- vil videreudvikle det unikke - herunder det innovative og kreative miljø på Viborgs kaserneområde samt det jordbrugsvidenskabelige fakultet under Århus Universitet i Foulum.
- sammen med uddannelsesinstitutioner og det lokale erhvervsliv vil udvikle samarbejdet, herunder mulighederne for praktikophold.
- vil styrke internationaliseringen og understøtte initiativer, der søger at fremme iværksætteri og innovation i erhvervslivet.

Erhvervspolitikens opbygning

Erhvervspolitikken er struktureret i to hovedafsnit. Det første hovedafsnit præsenterer de "ydre rammebetingelser", eksempelvis dagtilbud, folkeskole og kulturtilbud, som er vitale for erhvervslivet og de mange medarbejdere det beskæftiger, men som formuleres i andre politikker end erhvervspolitikken.

Det andet hovedafsnit koncentrerer mere snævert omkring erhvervsrettede målsætninger og indsatser. Afsnittet retter blikket mod fem afgrænsede temaer, som rummer både potentialer og udfordringer set i forhold til den fremtidige erhvervsudvikling i Viborg Kommune.

Implementering af den fælles erhvervspolitik

Den fælles erhvervspolitik udmøntes gennem en række konkrete tiltag, der afspejler politikens målsætninger og indsatsområder. Tiltagene samles i en række handlingsplaner for politikken. En stor del af initiativerne planlægges og gennemføres i et tæt samspil med samarbejdspartnere fra erhvervslivet, organisationer og uddannelsesinstitutioner.

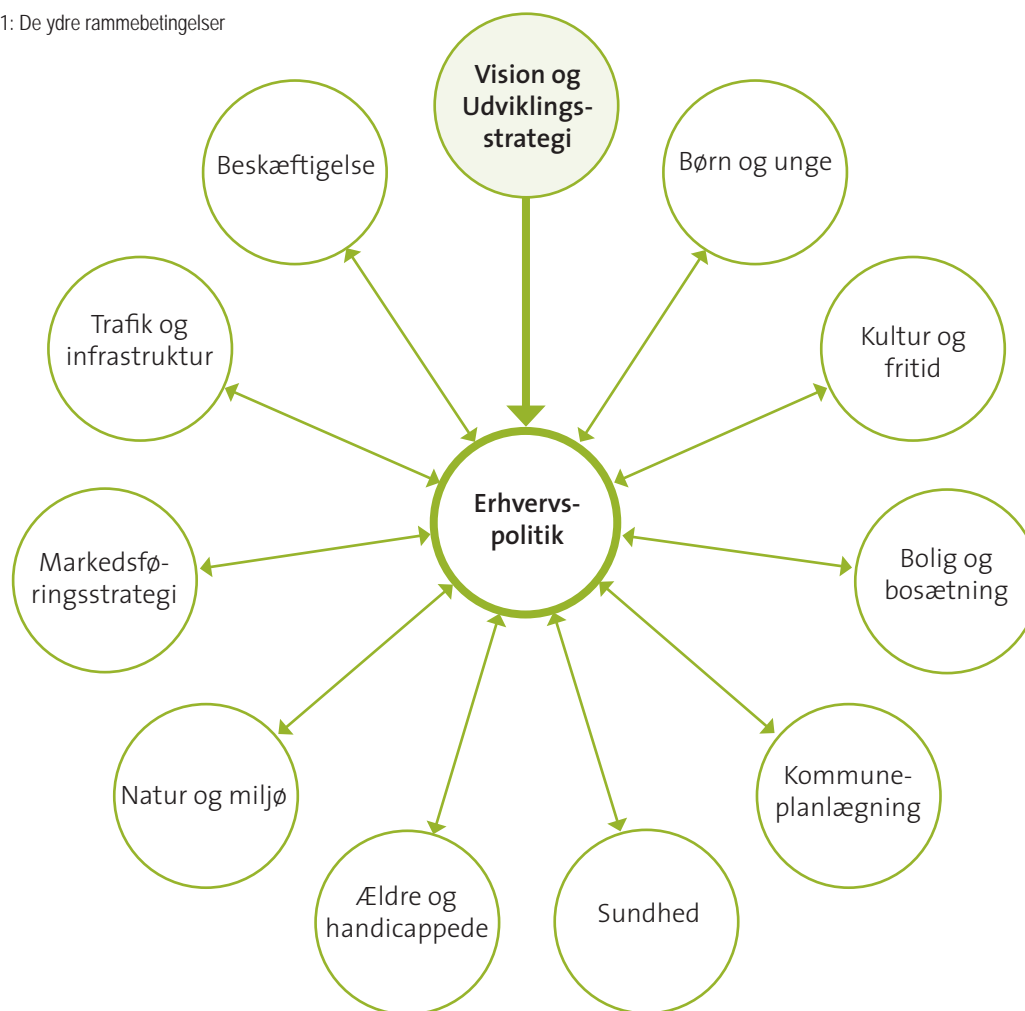
Initiativerne i handlingsplanerne evalueres løbende. Formålet med det er at skabe overblik over, om de iværksatte tiltag fungerer efter hensigten, og om politikken målsætninger indfris. Den løbende evaluering giver således indikationer på, om der er behov for at justere politikken.

YDRE RAMMEBETINGELSER

Erhvervsudviklingen er afhængig af, at de kommunale serviceydelser, som defineres og udøves i regi af andre politikker, fungerer på tilfreds-

stillende vis. Disse serviceydelser, der med et erhvervspolitisk afsæt kan defineres som "ydre rammebetingelser", beskrives nærmere i nedenstående afsnit.

Figur 1: De ydre rammebetingelser

Trafik og infrastruktur

Gode adgangsforhold, eksemplificeret ved et veludbygget vejnet og attraktive kollektive transporttilbud, er afgørende for både virksomheder og de borgere, der pendler til eller er bosat i Viborg Kommune. Viborg Kommune vedligeholder og udbygger løbende den kommunale infrastruktur samtidig med, at der på politisk niveau arbejdes langsigtet og strategisk med at optimere infrastrukturen i den midtjyske region.

Senest har Viborg Kommune i 2008 sammen med de øvrige 18 kommuner i Region Midtjylland udarbejdet et fælles forslag til den Infrastrukturkommission, som har rådgivet Regeringen i forbindelse med gennemførelsen af "En grøn transportpolitik".

Beskæftigelse

Beskæftigelsesplan 2009 udstikker rammerne omkring Viborg Kommunes beskæftigelsesindsats, der med afsæt i både virksomhedernes og det enkelte menneskes behov søger at skabe sammenhæng mellem mennesker og job. Indsatsen sigter mere konkret på at sikre virksomhederne den arbejdskraft, de har behov for, at nedbringe sygefraværet samt at få unge på overførselsindkomster i arbejde eller i uddannelse (Beskæftigelsesplan 2009 er godkendt af Byrådet den 5. november 2008).

Børn og unge

Gode offentlige folkeskoler og pasningstilbud er af stor betydning for, om børnefamilier finder det attraktivt at bo i Viborg Kommune. Byrådet

har med vedtagelsen af børne- og ungdomspolitikken "Lys i øjnene" lagt fundamentet til at sikre høj kvalitet i undervisnings-, pasnings- og fritidstilbud, som tilgodeser forældrenes ønsker, og som tager hensyn til sammenhængen i den pædagogiske praksis.

Viborg Kommune har pasningsgaranti for børn i aldersintervallet fra 26 uger til og med 3. klasse, og arbejder løbende med at sikre fleksibilitet i tilbuddenes indhold og åbningstider ("Lys i øjnene" er godkendt af Byrådet den 28. august 2007).

Kultur og fritid

Viborg Kommune har et rigt kultur- og fritidsliv, der rummer alt fra kunstmuseer, historiske museer og et varieret udbud af musik, teater og film over en sammenhængende satsning på børnekultur til en række lokale forsamlingshuse, der på vidt forskellig vis bidrager til at tegne kommunens kulturliv.

Viborg vil - som det fremgår af Byrådets Idrætspolitik - være et af de bedste steder i Danmark for idrætsforeninger, frivillige ledere og udøvere. På breddeniveau giver det udøvere og frivillige ledere mulighed for at deltage i et væld af forskellige idrætsgrene, mens eliten præsterer idrætsoplevelser i national eller international topklasse indenfor så forskellige idrætsgrene som håndbold, fodbold, BMX og bowling (Idrætspolitikken forventes godkendt af Byrådet i 2009).

Boligområdet

Den store mangfoldighed i udbuddet af boligtyper og lokalområder er med til at gøre Viborg til en attraktiv bosætningskommune for lokalbefolkning og tilflyttere fra andre kommuner og fra udlandet. Byrådet ønsker med en politik for boligområdet at understøtte en helhedsorienteret udvikling, der tager højde for konkrete efterspørgsler og lokale udviklingstendenser, såvel som udviklingen af sunde, dynamiske og attraktivt beliggende boligområder.

Politikken retter på baggrund af den markante tilvækst af unge i alderen 17-24 år og ældre over 65 år i særlig grad fokus mod at sikre attraktive boliger til disse målgrupper – en satsning som også vil bidrage til at frigøre attraktive familieboliger (Politik for boligområdet er godkendt af Byrådet den 24. juni 2009).

Kommuneplanlægning mv.

Viborg Kommune sikrer gennem den overordnede kommuneplanlægning, attraktive fysiske rammevilkår for turist-, handels- og erhvervsliv. Kommuneplanlægningen udmønter samtidig et udbud af attraktive og varierede byggegrunde i overensstemmelse med efterspørgslen (Kommuneplanen forventes godkendt af Byrådet i 2009).

Markedsføring

Parterne bag den fælles erhvervs politik har udarbejdet en markedsføringsstrategi, som skal synliggøre det geografiske område - Viborg Kommune - og tiltrække potentielle tilflyttere, studerende, virksomheder og gæster af alle slags. En markedsføringsgruppe skal koordinere dette arbejde, som sker med udgangspunkt i de fire værdier: det ægte, kvalitet, midt i, og dynamisk. Herudover er der identificeret fire styrkepositioner: Historie og Kultur, Sport, Erhvervsliv og Natur. Den tværgående, fælles markedsføring suppleres med egne markedsføringskampagner fra parterne i den fælles erhvervs politik (Markedsføringsstrategien er godkendt af Byrådet 17. december 2008).

Ældre og handicappede

Viborg Kommunes status som en attraktiv erhvervskommune skal også ses i lyset af vilkårene for borgere med behov for hjælp. Handicappolitikken sikrer en tilgængelighed og deltagelse i samfundslivet for borgere med handicap og nedsat funktionsevne såvel som for deres pårørende.

På ældreområdet er det en væsentlig indsats at sikre nogle attraktive rammer omkring alderdommen, der også gør, at borgere i den arbejdsduelige alder kan se sig selv blive gamle i Viborg Kommune. Foruden kvaliteten i de offentlige servicetilbud er fokus rettet mod at skabe attraktive bomuligheder for denne del af befolkningen (Handicappolitikken er godkendt af Byrådet den 25. marts 2009).

Natur og miljø

Viborg er en grøn kommune, der værner om naturen og et rent miljø i bestræbelserne på at gavne befolkningens sundhed og de rekreative udfoldelsesmuligheder. Her indgår adgangen til natur og grønne områder som en naturlig del af den sunde og grønne kommune.

Indsatsen på natur- og miljøområdet er koncentreret om at sikre et bæredygtigt samspil mellem erhvervs- og boligmæssige udbygninger på den ene side og et sundt og rent miljø på den anden.

Sundhed

Byrådet markerer med sin Forebyggelses- og sundhedspolitik, at sundhed er et væsentligt indsatsområde. Politikken har fokus på at tilskynde til sunde livsstilsvaner, forebyggelse af livsstilssygdomme og ulykker samt til at øge den generelle sundhed blandt borgerne i Viborg Kommune (Forebyggelses- og sundhedspolitikken er godkendt af Byrådet den 25. juni 2008).

Fakta om serviceudbuddet

Viborg Kommune har:

- folkeskoler i 20 byer.
- friskoler i 9 byer.
- offentlige daginstitutioner i 28 byer.
- private daginstitutioner i 2 byer.
- ca. 475 dagplejere.
- fritidsklubber i 20 byer.
- idrætshaller i 22 byer.
- biblioteker i 9 byer.
- plejecentre/boliger i 10 byer.
- ældreboliger i 17 byer.
- lægepraksis i 12 byer.
- apoteker i 5 byer.
- dagligvarehandel i 28 byer.
- ca. 11.000 elever går i en kommunal folkeskole.
- ca. 6.000 0-6-årige er i kommunalt dagpasning.
- boliggaranti for bl.a. uddannelsessøgende.

ERHVERVSPOLITIKKENS TEMAER

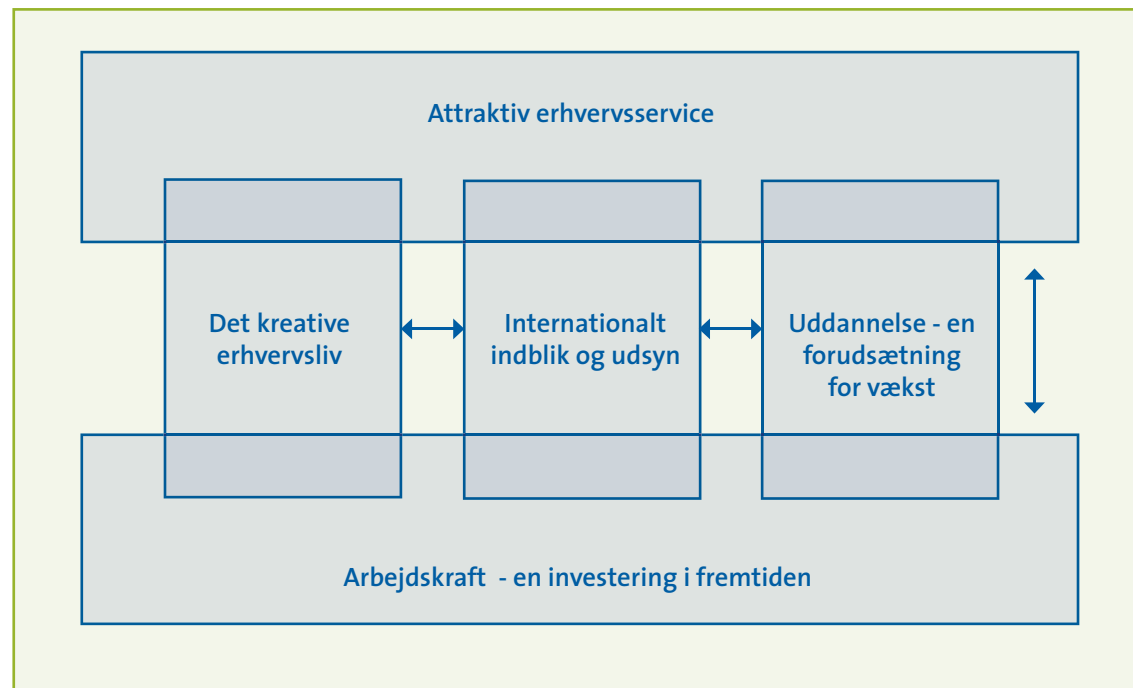
Erhvervspolitikken er, som illustreret i figur 2, bygget op omkring fem temaer, hvoraf de to vedrørende erhvervsservice og arbejdskraft har meget brede sigter. Temaet "Attraktiv erhvervsservice" sigter på at sikre attraktive rammebetingelser for hele erhvervslivet, idet netop bredde og mangfoldigheden er en af erhvervslivets helt store styrker – og samtidig er det vanskeligt at forudsige, hvor den næste erhvervssucces skyder frem!

"Arbejdskraft – en investering i fremtiden" har et tilsvarende bredt fokus og kan ses som en del af den generelle erhvervsservice. Da udfordringerne med at skaffe en tilstrækkelig og velkvalificeret arbejdskraft er både store og komplekse, præsenteres arbejdskraft imidlertid som et særskilt tema.

De resterende tre temaer er mere specifikke, og forholder sig til nogle tæt forbundne og helt essentielle indsatsområder i erhvervsudvikling.

Et kreativt erhvervsliv, uddannelse og internationalt fokus er hver for sig vigtige temaer, der rummer store erhvervsmæssige potentialer – særligt hvis aktørerne i Viborg Kommune formår at identificere og udnytte de fælles udviklings- og synergimuligheder. Erhvervspolitikken søger at styrke koblingerne og udviklingsmulighederne mellem de tre temaer, og dermed skabe en fremsynet og unik erhvervspolitik for Viborg Kommune.

Figur 2: Sammenhængen mellem erhvervspolitikens fem temaer

Facts om erhvervslivet i Viborg Kommune

- Erhvervslivet i Viborg Kommune omfatter knap 5.500 virksomheder, heraf har 97 % under 50 ansatte.
- Flest virksomheder (1.296) er lokaliseret inden for landbrug, skovbrug og fiskeri – tallet er dog nedadgående. Herefter følger handel (864), bygge og anlæg (607), ejendomshandel og udlejning (304), andre serviceydelser (247), transport (240) og sundhedsvæsen (227).
- Handel beskæftiger flest, næsten 7.200 medarbejdere. Herefter følger maskinindustri (6.100), sociale institutioner (5.600), offentlig administration, forsvar og politi (5.500), sundhedsvæsen (3.700), bygge og anlæg (3.600) og undervisning (3.300).

Kilde: Danmarks Statistik (2007-tal)

Facts om iværksætteri i Viborg Kommune

- VIBORGegnens Erhvervsråd har i perioden 2005-2008 gennemsnitligt vejledt 337 potentielle iværksættere årligt, hvoraf 182 springer ud som iværksættere.

Et udsnit af nøglebrancherne

- Energi- og miljø
- Bygge- og anlæg
- Jern- og metal
- IT og animation
- Engros
- Fødevarerhverv
- Handelsliv og service
- Vidensserviceerhverv
- Turisme og oplevelseserhverv
- Luftfart og sikkerhed
- Offentlig administration og jura
- Social og sundhed

ATTRAKTIV ERHVERVSSERVICE

Erhvervsservicens kvalitet har stor betydning, ikke mindst for de mindre virksomheders udviklingsmuligheder, ligesom den i høj grad har indflydelse på, hvorvidt erhvervslivet generelt opfatter Viborg som en attraktiv erhvervskommune. En velfungerende erhvervsservice kan på den baggrund ses som en vigtig forudsætning for erhvervslivets fremtidige udvikling og vækst.

Vores tilgang til attraktiv erhvervsservice

Erhvervsservicen består af den brede sammensætning af serviceydelser, som Viborg Kommune og samarbejdspartnere herunder Turistforeningen for Viborg & Omegn, VIBORGegnens Erhvervsråd og Væksthus Midtjylland tilbyder erhvervslivet.

Serviceydelserne strækker sig fra kommunens sagsbehandling af byggesager til dagpengerefusioner, over Erhvervsrådets virksomheds- og iværksætterproblemafklaring og netværksfacilitering til Væksthus Midtjyllands specialiserede ydelser målrettet potentielle vækstiværksættere og -virksomheder.

Status og udfordringer

Viborg Kommunes erhvervsliv er kendetegnet ved en stor mangfoldighed, hvor idéer og nye virksomheder skyder op mange steder. Vækst og udvikling genereres med andre ord i mange brancher, og det er svært at forudsige, om den næste lokale vækstvirksomhed har rødder i jern og metal, turisme, handel, IT og animation eller noget helt femte.

Den store mangfoldighed er en klar styrke. En styrke der skaber dynamik, men samtidig stiller krav til den erhvervsservice, som Viborg Kommune tilbyder erhvervslivet. Det er essentielt, at erhvervsservicen er så bredt funderet, at den når ud til virksomheder inden for alle brancher, og at den har et indhold, der er attraktivt for alle typer af virksomheder og iværksættere.

Tiltrækning af risikovillig kapital til nye investeringer er en af de helt store udfordringer for private virksomheder. Viborg Kommune er opmærksom på denne udfordring og arbejder, eksempelvis gennem de regionale programmer "VÆKSTmidt Accelerator 2009-2011" og "INVESTORMidt", på at tiltrække risikovillig kapital og mentorer til potentielle vækstvirksomheder.

Målsætninger

Det er Byrådets overordnede målsætning, at:

- det skal være attraktivt at drive og etablere virksomheder i Viborg Kommune.

Det betyder videre, at Byrådet:

- vil yde virksomheder og iværksættere en professionel og effektiv erhvervsservice.
- i samarbejde med erhvervslivet, organisationer og uddannelsesinstitutionerne vil udvikle miljøet for iværksætteri, vidensdeling og netværksdannelse.
- under hensyntagen til miljø og adgangen til den overordnede infrastruktur vil tilbyde attraktive erhvervsområder i de byer, som har et grundlag for større og sammenhængende erhvervsområder.
- vil skabe gode lokale rammer omkring turisme-, handels- og serviceerhverv, så byerne i Viborg Kommune fremstår som attraktive besøgsmaal for handlende og turister.

Indsatsområder

Målene nås ved:

- at videreudvikle en kommunal sagsbehandling baseret på forventningsafstemning, fokus og dialog i opgaveløsningen, hvor sigtet er kvalitet i opgaveløsning og en kort sagsbehandlingstid.
- at levere en stærk individuel vejledning - i regi af VIBORGegnens Erhvervsråd og Væksthus Midtjylland - til alle typer iværksættere og virksomheder.
- at etablere netværk og udvikle aktiviteter, der bidrager til at øge vidensdelingen og samarbejdet i Viborg Kommunes virksomheder.
- at bidrage til gennemførelse af tiltag, der i henhold til bl.a. Viborg Midtbyplan, Bjerringbro Centerplan og Kommuneplan 2009-2021 bidrager til at udvikle byernes rammer omkring turisme-, handels- og serviceerhverv.
- at fremme en omdannelse af ældre, tidsvarende erhvervsområder og sikre et tilstrækkeligt udbud af attraktive erhvervsarealer.
- at foretage en specifik vurdering af behovet for etablering af erhvervsområder, der reserveres til udvikling af særlige branchemiljøer.

Viborg Kommunes Udbudspolitik

Viborg Kommunes Udbudspolitik fastslår, at: ”udbud ikke er et mål i sig selv – målet er derimod at sikre, at Viborg Kommunes opgaver løses på den mest effektive og hensigtsmæssige måde set ud fra en helhedsbetragtning. Konkurrenceudsættelse kan være et af flere værktøjer hertil.”

”Kommunen vurderer således løbende, om der måtte være opgaver, hvor opgaven med fordel for brugere, borgere og/eller kommune, og under hensyntagen til gældende lovgivning, vil kunne løses mere optimalt af private eller andre offentlige myndigheder frem for ved direkte kommunal produktion af opgaven.

Tilsvarende skal det også vurderes, om der er opgaver, der i dag løses af private virksomheder eller andre offentlige myndigheder, som med fordel kan udføres af kommunen.”

I bestræbelserne på at styrke det private erhvervslivs viden om udbud af opgaver afholder Viborg Kommune i samarbejde med VIBORGegnens Erhvervsråd løbende informationsmøder om private virksomheders muligheder for at byde på kommunale udbud.

DET KREATIVE ERHVERVSLIV

Erhvervs- og vidensmiljøer: Klyngepotentialer i Viborg Kommune

Region Midtjylland og Vestdansk Investeringsfremme har identificeret en række spirende og eksisterende kompetenceklynger, der rummer et stort kreativt potentiale. Det drejer sig om:

- Fødevarerklynge med udspring i Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet i Foulum.
- Jern- og metalklynge omkring Grundfos A/S i Bjerringbro.
- Luftfarts- og sikkerhedsklynge omkring både den civile og militære del af Flyvestation Karup, herunder CenSec.
- IT-klynge omkring The Animation Workshop i Viborg.
- Vindmølleklynge omkring Vestas, Vestas Assembly og MITA Teknik i henholdsvis Randers, Viborg og Rødkærsbro.
- Sundhedsklynge omkring Regionshospitalet Viborg.

Grøn Vækst

Viborg er en grøn kommune, der har fokus på natur og miljø, og er begunstiget med et uddannelsesmiljø og et erhvervsliv, der deler den grønne profil. Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet i Foulum er landets førende videnskabelige miljø indenfor bl.a. jordbrug, fødevarer og miljø, mens erhvervslivet kendetegnes ved virksomheder som Grundfos, HedeDanmark, EnergiMidt og hele iværksættermiljøet omkring AgroBusinessPark. Viborg Kommune har med andre ord et rigtig godt afsæt for at skabe Grøn Vækst!

Erhvervslivet i Viborg Kommune har et stort kreativt potentiale, hvilket miljøerne inden for IT, medier, grøn vækst, design og vidensservice er et levende eksempel på. Det lokale erhvervsliv er dog kreativt i en langt bredere forstand, da erhvervslivet med sin iderigdom, sine brede samarbejdsrelationer og sin kontinuerlige erfaringsudveksling til stadighed udvikler de nye produkter og de alternative afsætningskanaler, som er en betingelse for udvikling og vækst.

Den brede tilgang til det kreative erhvervsliv betyder, at erhvervspolitikken dels har fokus på at videreudvikle og stimulere de miljøer, der traditionelt karakteriseres som kreative, og dels har fokus på at dyrke de synergier, der eksisterer i samspillet mellem de kreative brancher og andre brancher med vækst- og udviklingspotentialer.

Oplevelsesøkonomi

Oplevelsesøkonomi omfatter en række erhverv, der beskæftiger sig med salg af oplevelser – enten i form af en oplevelse tilknyttet salg af en vare eller i form af en serviceydelse. I denne erhvervspolitik forståelse omfatter begrebet oplevelser og serviceydelser inden for bl.a. turisme, kultur, kunst, elitesport og gastronomi.

Status og udfordringer

Erhvervslivet har oplevet betydelig vækst inden for flere brancher, som ikke på nuværende tidspunkt udgør klyngepotentialer. Disse vækstbrancher, der eksempelvis omfatter vidensserviceerhverv og engros- og designvirksomheder inden for isenkram, rummer store kreative potentialer og skal ses som en vigtig del af det kreative erhvervsliv.

De kreative erhvervs-, uddannelses- og vidensmiljøer i Viborg Kommune er i høj grad betingende for den fremtidige vækst. Derfor er det vitalt at skabe gode betingelser for den videre udvikling af disse miljøer og at understøtte relationerne på tværs af uddannelsesinstitutioner, virksomheder og brancher. Herigennem styrkes grundlaget for vidensdeling, og det kreative potentiale spredes ud til de andre brancher, som på længere sigt kan blive omdrejningspunktet i nye spændende vidensmiljøer.

Grøn vækst

En grøn vækstøkonomi bygger på grønne løsninger inden for bl.a. transport, byggeri samt landbrugs- og fødevarerproduktion, bidrager til at løse miljø-, klima- og naturudfordringer og skaber samtidig nye grønne job i grønne væksterhverv.

Målsætninger

Det er Byrådets overordnede målsætning, at:

- udvikle erhvervslivet kreativt med henblik på at skabe lokal innovation og vækst.

Det betyder videre, at Byrådet:

- vil understøtte initiativer, der styrker internationalt orienterede iværksætteres og innovationsprojekters udviklingsmuligheder.
- vil styrke vilkårene for morgendagens vækstbrancher, herunder grøn vækst samt de IT-baserede og de oplevelsesøkonomiske erhverv.
- vil støtte og udvikle klynge- og netværksinitiativer samt specialiserede vidensmiljøer, der rummer kreative, grønne og erhvervsmæssige potentialer.
- vil udnytte de eksisterende styrkepositioner som afsæt for øget iværksætteri, herunder bl.a. styrkepositionen inden for de offentlige erhverv.

Indsatsområder

Målene nås ved:

- at stille Viborg Kommunes ekspertise og relationer til rådighed i udvikling af projekter og samarbejder, der videreudvikler eksisterende eller skaber nye erhvervs- og vidensmiljøer.
- at tilskynde til en styrket netværksdannelse i erhvervslivet gennem det Midtjyske Klyngeprogram og gennem lokalt initierede netværksinitiativer indenfor bl.a. fødevarer og oplevelsesøkonomi.
- at etablere fysiske rammer omkring spirende vækstvirksomheder og -brancher, eksempelvis gennem nye udstykninger målrettet specifikke brancher, udbygning af iværksættermiljøer og videreudvikling af Midtjysk Animationsvæksthus.
- at have særligt fokus på at skabe gode betingelser for nye iværksættere, eksempelvis inden for sundhed, grøn vækst, oplevelsesøkonomi, luftfart og sikkerhed eller videnservice.
- at tilbyde specialiseret rådgivning til potentielle vækstiværksættere og -virksomheder.
- at udvikle og gennemføre projekter, herunder offentlig-private partnerskaber, med et kreativt potentiale i samspil mellem Viborg Kommune, erhvervsliv, uddannelsesinstitutioner, turisme og handelsstand.
- at styrke fokus på det kreative og på iværksætteri i hele uddannelsessystemet.
- at understøtte etablering af et studentervæksthus i tilknytning til Campus Viborg og det kreative miljø omkring The Animation Workshop, VIA University College.

INTERNATIONALT INDBLIK OG UDSYN

Forbedret internationaliseringsevne:

Der er store potentialer for at forbedre de midtjyske vidensservicevirksomheders internationalisering. Af den statistiske analyse fremgår det, at vidensserviceerhvervet i Midtjylland har en langt lavere eksport end vidensservicevirksomhederne i f.eks. Region Hovedstaden, hvor eksporten per ansat er mere end dobbelt så høj som i Region Midtjylland.

Kilde: Vidensserviceerhverv i et klyngeperspektiv i Region Midtjylland

Facts om det internationale Viborg

- Andelen af indvandrere (inkl. efterkommere) i Viborg Kommune er vokset fra 4,7 % i 2006 til 5,2 % i 2009.
- Fra 2006 til 2009 steg antallet af indvandrere fra Europa og Nordamerika i Viborg Kommune med godt 660 personer, svarende til 38,8 %.
- I 2008 havde 30 % af indvandrerne (15-69 år) i Viborg Kommune en erhvervsuddannelse og 27 % en videregående uddannelse. For personer med dansk oprindelse gjaldt det for hhv. 37 % og 23 %.
- Fra 2002 til 2007 er andelen af beskæftigede indvandrere (16-64 år) i Viborg Kommune steget fra 37 % til 48 %. For borgere i Viborg Kommune med dansk oprindelse er andelen af beskæftigede steget fra 65 % til 67 %.

Kilde: Danmarks Statistik

Internationalt indblik og udsyn er et gennemgående kendetegn for Viborg Kommune. Det internationale indblik markerer, at vi er bevidste om Viborg Kommunes særlige kendetegn og ikke mindst, at vi tager højde for dem, når vi dyrker vore internationale relationer. Det internationale udsyn giver udslag i, at vi generelt er optaget af "det internationale", herunder de regionale og globale tendenser, der i større eller mindre omfang vil påvirke livet i Viborg Kommune.

"Viborg Kommune er en del af en verden, der hele tiden bliver mere og mere internationaliseret og globaliseret – forhold på den anden side af kloden har betydning for vores hverdag og omvendt. Dette giver både muligheder og udfordringer! De potentielle gevinster ved et internationalt indblik og udsyn er meget store."

Fra Viborg Kommunes Udviklingsstrategi 2008

Status og udfordringer

De potentielle gevinster ved et internationalt indblik og udsyn er særligt betydelige for erhvervslivet. Det gør sig gældende i relation til at sikre nye afsætningskanaler, til at hente ny inspiration og ny viden samt ikke mindst til at sikre en velkvalificeret og tilstrækkelig arbejdskraft.

Det er af stor betydning, at erhvervslivet, uddannelsesinstitutionerne og Viborg Kommune arbejder målrettet med at udvikle velfungerende internationale relationer, at styrke den internationale vidensdeling og at opdyrke nye relationer, der understøtter erhvervslivet og uddannelsesmiljøet i kommunen.

Det internationale fokus giver konkret udslag i, at Viborg Kommune i samspil med erhvervslivet og uddannelsesinstitutionerne arbejder på at få etableret en international skole.

Udarbejdelse af en sammenhængende politik for internationalisering er et andet tiltag i kommunens internationale satsning. Politikken får dels fokus på at ruste borgere, institutioner og erhvervslivet til at begå sig i en kompleks og internationaliseret verden, og dels på at videreudvikle Viborg som en international kommune.

Målsætninger

Det er Byrådets overordnede målsætning, at:

- det lokale og internationale samarbejde skal opdyrkes og videreudvikles, så det i endnu højere grad beriger uddannelsesinstitutionerne og erhvervslivet.

Det betyder videre, at Byrådet:

- vil organisere sin erhvervspolitiske indsats, så den spiller sammen med nationale og regionale handlingsplaner på området, herunder Vækstforums handlingsplan og Vækstrådets anbefalinger.
- vil videreudvikle Viborg by som et stærkt regionalt service- og erhvervscenter og en international uddannelsesby.
- vil være facilitator i lokalt, mellemkommunalt og internationalt samarbejde, eksempelvis netværk der understøtter en international vidensdeling.
- vil styrke internationaliseringen og understøtte initiativer, der med afsæt i vækstvirksomheder fremmer iværksætteri og innovation.
- vil sikre gode vilkår for virksomheder, der baserer deres udvikling på bæredygtighed og internationalt samarbejde.

Indsatsområder

Målene nås ved:

- at opretholde og udvikle samarbejdet med regionale, nationale og internationale aktører på erhvervsområdet, herunder Region Midtjylland, Vækstforum, Erhvervsministeriet, EU's organer og kommunens venskabsbyer.
- med afsæt i "det kreative erhvervsliv" og uddannelsesmiljøet at udvikle og gennemføre internationale projekter, der bidrager til at udvikle nye internationale erhvervs- og uddannelsessamarbejder og identificere nye afsætningskanaler.
- at udvikle Viborgs rammer omkring turisme, handel og serviceerhverv og det internationale uddannelsesmiljø.
- at videreudvikle den systemeksport som Viborg Kommune afholder i samspil med det lokale erhvervsliv, inden for bl.a. vandforsyning og spildevandsrensning.
- at understøtte og udvikle netværk, der består af internationale aktører, har et særligt fokus på internationale erhvervs- og uddannelsesforhold samt international vidensdeling eller rummer et internationalt klyngepotentiale.
- at tilbyde nye borgere, studerende og medarbejdere samt udenlandske turister en international og professionel service.
- at markedsføre Viborg som en kreativ, grøn og international kommune med gode job- og uddannelsesmuligheder.

Videregående uddannelser

- Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Århus Universitet (PhD- og kandidatuddannelser)
 - Miljø, fødevareproduktion og jordbrug.
- VIA University College (professionsbachelor)
 - The Animation Workshop (Karakteranimator og CG Artist), pædagoguddannelsen, sygeplejerskeuddannelsen, tekstiluddannelsen, offentlig forvaltning
- Mercantec (tekniske og merkantile akademiuddannelser)
 - Auto- og netværksteknolog, markeds- og administrationsøkonom og AP degree Marketing Management

Erhvervsuddannelser

- VIA University College
 - Pædagogisk assistent
- Mercantec
 - Bl.a. kontor og handel, teknologi og kommunikation, håndværk og teknik, autoteknisk center, hotel og restaurant samt bygge og anlæg
- KnowHowZ, Bjerringbro
 - Automatik- og elektronikfagtekniker
 - Industrioperatør
- Medieskolerne
 - Bl.a. fotograf og web-integrator
- Asmildkloster Landbrugsskole
- Havredal Praktiske Landbrugsskole

Ungdomsdannelser

- Bjerringbro Gymnasium
- Viborg Gymnasium og HF
- Viborg Katedralskole.
- Mercantec (Teknisk- og Handelsgymnasium)

Voksen- og efteruddannelser

- VUC Skive-Viborg
 - Forberedende og Almen Voksenuddannelse og HF
- Kompetencecenter MIDT og LeaderLab
- Tegneakademiet (The Animation Workshop)

Højskoler

- Gymnastik- og Idrætshøjskolen
- Nørgaards Højskole
- Skals Håndarbejds-skole

Øvrige uddannelser

- Naturvidenskabernes Hus – Viborg som Science-kommune
- Flyvevåbnets ca. 30 militære uddannelser
- VHK College og Bjerringbro Håndbold College
- Havredal Gamle Skole

Se mere på www.viborg.dk/uddannelse

UDDANNELSE – EN FORUDSÆTNING FOR VÆKST!

Erhvervslivets udvikling og vækst er i stigende grad afhængig af veluddannet arbejdskraft. Et stærkt og alsidigt uddannelsesmiljø sikrer for det første en veluddannet arbejdskraft, det understøtter og fremelsker for det andet innovative miljøer og iværksætterlyst, ligesom koblingen mellem uddannelse og erhvervsliv for det tredje indeholder oplagte synergier.

Disse forhold bevirker, at mange virksomheder lokaliserer sig der, hvor den specialiserede viden er koncentreret, og den veluddannede arbejdskraft er lettest at rekruttere. I sidste ende er tendensen, at udvikling og vækst koncentrerer omkring byer eller områder med stærke forsknings- og uddannelsesmiljøer. Uddannelse er derfor et centralt tema i denne politik.

Den vigtige opgave i forhold til at videreudanne og opkvalificere den del af arbejdsstyrken, der er udenfor eller er i risikozonen for at miste sin tilknytning til arbejdsmarkedet uddybes under temaet "Arbejdskraft – en investering i fremtiden".

Vision for "Ungdomsuddannelse Til Alle"

Med vores fælles vision ønsker vi at sikre ungdomsuddannelse til alle ved at skabe sammenhæng mellem den unges liv, uddannelses- og jobmuligheder.

Ungdomsuddannelse Til Alle er godkendt af Byrådet den 17. december 2008.

Status og udfordringer

Viborg Kommune har, Århus fraregnet, en større andel af højtuddannede end de andre større, midtjyske kommuner.

Det er nødvendigt, at de unge tager en ungdomsuddannelse, hvis uddannelsesniveaet i relation til både erhvervs- og videregående uddannelser skal højnes. Viborg Kommune og uddannelsesinstitutionerne har med strategien "Ungdomsuddannelse Til Alle" iværksat en målrettet indsats for at få flere unge gennem ungdomsuddannelserne.

Viborg Kommune har et varieret uddannelsesmiljø, der omfatter både ungdoms- og erhvervsuddannelser samt blandt andet VIA Universitys og Mercantecs videregående uddannelser. Hertil kommer, at flere af uddannelsesinstitutionerne, eksempelvis The Animation Workshop, Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet og Naturvidenskabernes Hus, er unikke i Danmark.

Bredden i uddannelsesmiljøet understreges af, at institutionerne både uddanner arbejdskraft til de private og de offentlige erhverv. I relation til de offentlige institutioner bidrager VIA University Colleges sygeplejerske- og pædagoguddannelser således til at sikre et kvalificeret udbud af arbejdskraft, der i sidste ende bidrager til, at der er gode ydre rammebetingelser for erhvervslivet og borgerne. Viborg Kommune har i relation til det private erhvervsliv fokus på at bidrage til udvikling af nye relevante uddannelses- og jobmuligheder.

Endelig bør Viborg Kommune med styrkepositioner indenfor eksempelvis energi og miljø samt offentlige erhverv udnytte sin placering i tilknytning til det østjyske bybånd til at knytte tætte bånd til universiteterne i Aalborg og Århus.

Målsætninger

Det er Byrådets overordnede målsætning, at:

- den lokale og internationale kobling mellem et udviklingsorienteret erhvervsliv og uddannelsesmiljø styrkes i bestræbelserne på at skabe kreativitet, innovation og vækst.

Det betyder videre, at Byrådet:

- vil understøtte de eksisterende uddannelsesinstitutioner i et kreativt samspil med erhvervslivet, foreninger og offentlige institutioner.
- vil videreudvikle det unikke, herunder Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet (AU), Naturvidenskabernes Hus og det kreative og internationale miljø på Viborgs kaserneområde, der i 2010 samler en række uddannelser under VIA University College og Mercantec.
- vil tiltrække nye uddannelsesretninger, der har synergier i forhold til uddannelsessystemet og erhvervslivet, herunder ikke mindst de lokale klyngepotentialer og vækstbrancher.
- vil styrke de kreative og internationale uddannelsesmiljøer og bygge bro mellem uddannelse, forskning og erhverv.

Indsatsområder

Målene nås ved:

- at disponere, så der i planlægningen skabes rum for etablering af bl.a. uddannelsesinstitutioner og kreative vækstmiljøer.
- at indgå i regionale samarbejder på forsknings- og uddannelsesområdet – særligt fokus på bl.a. Aarhus Universitet, Aalborg Universitet og Katrinebjerg.
- at understøtte ”Ungdomsuddannelse Til Alle” i samarbejde med uddannelsesinstitutionerne og erhvervslivet.
- at arbejde for, at iværksætteri kommer på skoleskemaet på gymnasiale, erhvervsfaglige og videregående uddannelser samt i folkeskolen.
- at skabe sammenhæng mellem studerendes uddannelses- og arbejdsliv ved at fokusere på studie- og fritidsjob samt praktik- og traineeforløb - også for studerende på længere videregående uddannelser.
- at iværksætte tiltag, der bidrager til, at flytningen til og integrationen i Viborg Kommune bliver vellykket for udenlandske studerende.
- at videreudvikle eksisterende samarbejder, eksempelvis i form af ViborgEgnens Uddannelsesråd.
- at sætte fokus på de mange jobmuligheder, arbejdsmarkedet i Viborg Kommune rummer for både nyuddannede fra lokale uddannelsesinstitutioner og fra uddannelsesinstitutioner i andre kommuner.

ARBEJDSKRAFT – EN INVESTERING I FREMTIDEN

Facts om arbejdskraftudbuddet i Viborg Kommune

- Antallet af arbejdspladser er de seneste par år steget med knap 3.900, så der i 2008 var 53.540 arbejdspladser i kommunen.
- Ledigheden i Viborg Kommune er i april 2009 på 3,3 %.
Ledigheden er steget fra 1,0 % i juni 2008.
- 15.300 personer bosat i en anden kommune pendler til Viborg Kommune for at arbejde
- Nettoindpendlingen til Viborg Kommune udgør godt 3.900 personer.
- Viborg Kommune ligger midt i Jylland. Det betyder, at bl.a. Herning, Randers, Silkeborg, Aalborg og Århus ligger inden for en times kørsel – og dermed inden for pendlingsafstand.

Kilde: Danmarks Statistik og Viborg Kommune

Boliggaranti i Viborg Kommune

Viborg Kommune har boliggaranti for studerende, der optages på længerevarende uddannelse og for medarbejdere, der ansættes i en lokal virksomhed og har bopæl mere end 30 minutters transport fra Viborg Kommune.

Status og udfordringer

Befolkningsprognoser for Viborg Kommune, Region Midtjylland, Danmark og for den sagskyld Europa viser samstemmende, at arbejdskraften bliver en knap ressource i fremtiden. I Viborg Kommune oplever vi allerede en særdeles høj beskæftigelsesgrad samtidig med, at antallet af personer, der er bosiddende i en anden kommune, men arbejder her, i en årrække har været stigende.

Viborg Kommune har som bekendt et godt og varieret udbud af uddannelser, der omfatter erhvervsfaglige uddannelser, tekniske og merkantile akademiuddannelser samt en række professionsbachelorer. De lange videregående uddannelser er imidlertid svagt repræsenteret, og Viborg Kommune har i samspil med det lokale erhvervsliv en særlig opgave i at tiltrække og fastholde kandidater med dette uddannelsesniveau, så der sikres en mangfoldig og velkvalificeret arbejdsstyrke.

Viborg Kommune står med sit varierede og mangfoldige erhvervsliv godt rustet til fortsat at sikre et rummeligt arbejdsmarked, hvor en målrettet social indsats kan være med til at afbøde manglen på arbejdskraft. En proaktiv indsats, der sigter mod at opkvalificere arbejdskraften, er en forudsætning for, at erhvervslivet i fremtiden kan rekruttere en tilstrækkelig og velkvalificeret arbejdskraft.

Arbejdskraften er en helt central rammebetingungelse for erhvervslivet. Opgaven, der dels består i at sikre et tilstrækkeligt antal medarbejdere, og dels i at sikre en tilstrækkelig veluddannet arbejdsstyrke, er ikke blot vigtig - den er også kompleks.

Ledigheden er som en følge af den finansielle krise steget i 2009. Viborg Kommune vil derfor i samarbejde med det lokale erhvervsliv og uddannelsesinstitutioner, herunder Kompetencecenter MIDT, have et særligt fokus på at opkvalificere de personer, som er udenfor arbejdsmarkedet eller er i risikozonen for at miste tilknytningen til arbejdsmarkedet.

Målsætninger

Det er Byrådets overordnede målsætning, at:

- erhvervslivet i Viborg Kommune skal sikres en tilstrækkelig og velkvalificeret arbejdskraft.

Det betyder videre, at Byrådet:

- vil opkvalificere arbejdsstyrken gennem efter- og videreuddannelse, så medarbejdernes kvalifikationer er i overensstemmelse med erhvervslivets behov.
- vil tiltrække og fastholde dansk og udenlandsk arbejdskraft.
- vil understøtte et fleksibelt og rummeligt arbejdsmarked i bestræbelserne på at styrke den sociale indsats, samtidig med at virksomhederne sikres arbejdskraft.
- vil udvikle netværk, der på tværs af offentlige og private såvel som kommunale og nationale grænser sætter fokus på koblingen mellem erhverv, uddannelse og arbejdskraft.
- vil tiltrække højtuddannet arbejdskraft, så der sikres et varieret arbejdskraftudbud til fordel for erhvervslivet.

Indsatsområder

Målene nås ved:

- at markedsføre Viborg Kommune som en kreativ og international erhvervskommune med attraktive jobmuligheder og veludannet arbejdskraft.
- at udvide arbejdskraftudbuddet gennem en løbende opkvalificering af ledige og ufaglærte og en styrkelse af indvandrernes deltagelse på arbejdsmarkedet.
- i samspil med uddannelsesinstitutioner og erhvervslivet at tiltrække eller udvikle uddannelses tilbud (eksempelvis inden for efteruddannelse), som erhvervslivet i særlig grad efterspørger.
- at udvikle og iværksætte tiltag, der bidrager til, at tilflytningen til og integrationen i Viborg Kommune bliver vellykket for udenlandske medarbejdere.
- at indgå i et tæt samarbejde med erhvervslivet om at nedbringe sygefravær, om at forebygge og afhjælpe flaskehalse, om at sikre attraktive skåne- og fleksjob og om at understøtte virksomheder i at føre en aktiv seniorpolitik, der bidrager til at fastholde medarbejdere på arbejdsmarkedet.

Fælles erhvervspolitik - et kreativt afsæt for vækst!

ViborgEgnens
Uddannelsesråd

Turistforeningen Viborg & Omegn

VIBORG
KOMMUNE